

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8 Икономика, докторска програма „Икономика и управление (туризъм)“ в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

Изготвил становището: проф. д-р Стоян Петков Маринов

Автор на дисертационния труд: Василена Щерева Кръстанова

Тема на дисертационния труд: „Възможности за ефективно управление на хотелиерския бизнес в условията на криза“.

Основание за изготвянето на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № РД 586 от 04.07.2025г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов и решение на научното жури от първо заседание на 08.07.2025

1. **Общо представяне на дисертационния труд**

Представеният дисертационен труд на докторант Василена Щерева Кръстанова е резултат от самостоятелно научно изследване.

В увода аргументирано са открити актуалността и значимостта на изследваната проблематика, свързана с управлението на хотелиерско предприятие в кризисна среда. Ясно са разграничени предметът и обектът на изследването. Разработката е подчинена на ясно формулирана изследователска цел: „да бъде разработен и апробиран модел за ефективно управление на хотелиерското предприятие в условията на криза“. Поставената цел подходящо е конкретизирана в 5 изследователски задачи, чието решаване предопределя структурирането на изложението на дисертационния труд.

В разработката успешно се проверява и доказва тезата, че „хотелиерското предприятие може успешно да преодолее кризисните последици чрез прилагане на модел за ефективно управление, гарантиращ неговото устойчиво функциониране и развитие“.

За нуждите на разработката са използвани подходящи изследователски методи като индукция, дедукция, сравнителен анализ, синтез, контент анализ. За събиране на първични данни са приложени методите на анкетата, интервюто и наблюдението. Първичните данни са обработени с подходящи статистически инструменти. Чрез метода на сравнителния анализ е проследена динамиката на основни икономически и организационни показатели на избраните хотелиерски предприятия в три последователни времеви периода – преди криза, по време на криза и след криза.

Дисертационният труд отговаря на изискванията на чл. 27, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

2. **Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.**

Дисертационният труд е в обем от 201 страници. Структурата на дисертационния труд е добре балансирана, отличаваща се с последователност и връзка между третираните проблеми. Състои се от въведение (5с.), изложение в три глави (166с.), заключение (3с.), използвана литература (10с.), 5 приложения (12с.). Използван е богат илюстративен материал – 6 таблици и 16 фигури.

Библиографският апарат включва 127 източника, от които 75 на кирилица и 52 на латиница.

Текстът е написан на научен език. Докторантът владее на високо равнище и използва прецизно специфичната за хотелиерския бизнес финансово-счетоводна и организационна терминология. Съдържанието на дисертационния труд свидетелства, че докторант Василена Кръстанова е реализирала научно изследване, резултатите от което са логически последователно изложени.

3. Научни и научно-приложни приноси в дисертационния труд

Приносите в дисертационния труд на докторант Василена Кръстанова са:

Първо, надградено е теоретичното познание за управлението на хотелиерския бизнес в условията на криза. Разграничени са ключовите характеристики на кризисните явления - цикличност и факторна обусловеност.

Второ, систематизирани са методите за анализ и оценка на въздействието на кризата върху хотелиерското предприятие.

Трето, предложен е авторски концептуален модел за управление на хотелиерското предприятия в условията на криза. Моделът включва анализ на кризата, оценка на щетите, план за възстановяване, мониторинг и оценка, последващ посткризисен мениджмънт.

Четвърто, авторският концептуален модел е апробиран в българската хотелиерска практиката чрез комбинирано използване на анкетно проучване, финансово счетоводен анализ и експертна оценка.

Пето, формулирани са прагматични препоръки за внедряване на ефективни антикризисни и посткризисни политики в хотелиерските предприятия с акцент върху дигитализацията, клиентската лоялност и устойчивите партньорства.

4. Публикации и участие в научни форуми

Василена Кръстанова представя 7 публикации по темата на дисертацията, включващи участие в колективна глава от монографичен труд, участие в колективна студия, една самостоятелна статия под печат и една колективна статия, 3 доклада в съавторство. Представените публикации отразяват резултати от дисертационния труд и му осигуряват достатъчна публичност.

Дисертантът отговаря на минималните национални изисквания за присъждане на образователна и научна степен „доктор“, съгласно чл. 26, ал. 2 и ал. 3 на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

5. Оценка на автореферата

Представеният автореферат резюмира съдържанието на основните структурни части на дисертационния труд и отговаря на нормативните изисквания.

6. Констатирано или не констатирано плагиатство в дисертационния труд или автореферата

Няма доказано по законоустановения ред плагиатство в дисертационния труд.

7. Бележки и препоръки

В частта на апробирането на модела за управление на хотелиерски предприятия в условията на криза, изследването би спечелило от по-убедителна аргументация на избора на обекти (хотели), отразяващи структурата на българския хотелиерски сектор по отношение на: видове места за настаняване, категория, размер на легловия капацитет, местоположение, големина на стопанисващите ги предприятия по критериите в ЗСч.

8. Въпроси към дисертанта

Според докторанта следва ли да се предоставя държавна помощ на хотелиерските предприятия за преодоляване на кризисни ситуации, и ако да, към кои предприятия по големина следва да бъде насочена основно тя?

9. Заключение

Дисертационният труд е *научно-приложно решение* на реален практически проблем с обществена значимост, касаещ управлението на хотелиерско предприятие в кризисна среда. Докторантът притежава теоретични знания по специалност „Икономика и управление (туризъм)” и способности за провеждане на самостоятелни научни изследвания.

Разработката на тема „*Възможности за ефективно управление на хотелиерския бизнес в условията на криза*” съответства на изискванията на ЗРАС в Република България и на Правилника за неговото прилагане.

Давам положителна оценка и гласувам за присъждането на образователната и научна степен “доктор” по научна специалност „Икономика и управление (туризъм)” в професионално направление 3.8 Икономика на Василена Щерева Кръстанова.

Варна,

14.07.2025 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р Стоян Маринов